

sreča deček, ki žene kozo na pašo. Sreča dečka, ki nese koš gnoja. Zadene krošnjo na rame, ali zdi se mu prelahka.* — Glagol je še vedno prepogostoma prav po nepotrebnem potisnjen na konec stavka: »Mojster pové, da je prevzel zidanje zvonika in da bi ga rad prav hitro, lepo pa tudi močno sezidal« (18) namesto: *. . . da bi ga rad sezidal prav hitro, lepo in tudi močno.* — »O tem pričajo tudi njena mnogobrojna imena, katere je po različnih krajih dobila« (20) namesto: *, . . . katera je dobila po različnih krajih.* — Slab je stavek »Tudi znam, da ako bi po gozdu iskali jedilnih gob, ne pustili bi globanje« (26); prav: »Tudi znam, da bi ne pustili globanje, ako bi po gozdu iskali jedilnih gob.* — Neslovenski slôve: »O postanku posamez stoječega starinskega zvonika stare cerkve v Ptuij pripovedoval mi je . . .« (17); prav: »Kako je bil sezidan posamez stoječi starinski zvonik stare cerkve v Ptuij, to mi je pripovedoval . . .« — Stavek: »Malo je manjkalo, da tudi njega ni potegnil za seboj (7) popravi tako-le: »Toliko da tudi njega ni potegnil za seboj,* ali: »Skoro bi bil tudi njega potegnil za seboj.* Stavek: »Ko je celo najpremožnejšim ljudem zmanjkalo živeža« (15) izpremeni tako-le: »Ko je celó najpremožnejšim ljudem pošel živež,* ali: »Ko že celó najpremožnejši ljudje niso imeli živeža* — Drugi pogreški bi bili: »In naposled tudi očeta za njeno roko prosi« (8; do cela neslovenski stavek. Pristni Slovenec bi rekel: »In naposled tudi očeta prosi, naj mu dá hčer za ženo*). »Ko pripelje (nam. privéde) tedaj grajščak . . . hčere« (9). »Ki sem si ga v svojem življenju z ropanjem pridobil« (12), namesto: »Ki sem si ga naplenil.* — »Z veliko slastjo (nam. jako slastno) je použila gladna četvorica« (14). »Od česa (nam. ob čem) se vdova živi« (15). »Sveti Bolfenk je potoval enkrat (nam. nekda, nekoč) vrh pogorja iskajoč (nam. iščoč) mesta« (20). »Požrešno planejo nad (nam. na) mrtva trupla« (24). »Peroti sta ti vzrastli, rabi jih (nam. ji) pridno« (32). »V ta pesek pokoplji na jesen lepe zdrave jabelka, pa tako, da se druga druge ne bode dotikala« (33). » . . . da obvarje zdravo potenje pred marsikatero boleznijo« (34) namesto »marsikatero bolezni«. — »Že od mladih nog« (36) namesto »izza mlada, od mladih let.« — »O ja (!), danes je že dvakrat tepen bil.« — Vprašanju »Ali mu je že kaj bolje? (ne boljše), odgovoril bi Slovenec: »Bolje«, kakor tudi pravimo n. pr. »Ali si zvršil svoj posel?« — »Zvršil«.

Omeniti je še nekaj drugih hib: »zvedivši (13), od zdaj zanaprej (14) nam. odslej, zamore (14), od tih dob (17) županija (18; Pfarre = župnija), z vlovljenim jagnjetom (20) nam. z ujetim, ogoljufan (21) nam. osleparjen, prevarjen, naj zsedem na zadnji voz (23) s prek/anim čelom (23) nam. s prek/anim, saj vender pišemo klati, ne k/ati! Roparji (23) nam. razbojniki, vtikovati (24) nam. vtikati, liste/ke (30), pripoguj/ajo (31) nam. pripogibajo. — Nekatere teh hib so bržkone tiskovni pogreški, katerih je v knjižici več nego dovolj. Rekli smo že o priliki, da je baš mladinskim spisom živo potrebno čistega vzornega jezika; to ponavljamo tudi danes in vselej bomo grajali jezikovne hibe v takšnih spisih, zakaj človek bi ne verjel, kakó globoko se vcepijo mlademu čitatelju! Sicer pa radi priporočamo »Zabavno knjižnico« in želimo od vsega srca, da bi podjetje g. Kosija uspevalo bolje, nego so uspevale dosedanje podobne zbirke!

Podpiralna zaloga vseučiliščnikov v Gradci je nastopila z lanskim akademskim letom dvajsetletnico svojega delovanja. Koliko je v tem času storila za blaginjo vseučiliške mladeži naše, znano je iz dosedanjih natančnih poročil dovolj vsakomur, kdor se zanima za društvo in zlasti za óni nádejepolni naš narastaj, kateremu so namenjene podpore, ki jih društvo deli leto za letom v vedno večjih vsotah. To mu je bilo po sreči mogoče, zakaj zanimanje za društvo do sedaj še nikoli ni pešalo, temveč narasta leto za letom. Zató je bilo moči v minulem akademskem letu razdeliti vsoto,

kakeršne še nikoli prej, in vrhu tega glavnici dodati 200 gld. v gotovini. Vse imetje glavnice znaša tedaj 7200 gld. v pisanih denarne vrednosti in 500 gld. v gotovini. Čistih dohodkov z obrestimi vred je bilo 1320 gld. 85 kr., iz prejšnjega leta pa je ostalo v gotovini 584 gld. 38 kr., torej skupaj 1905 gld. 23 kr. Troški so znašali 1036 gld. 72 kr., in gotovine je ostalo 868 gld. 51 kr., kateri so na račun prihodnjega akademiškega leta v hranilnici shranjeni na obresti. V hranilnici je tudi vsota 500 gld., katera je bila po odborovih sklepih leta 1889./90. in 1890./91. dodana glavnici v gotovini. Odbor je zboroval osemkrat in je rešil 87 (prejšnje leto 71) vloženih prošenj; odbiti sta bili dve, drugim 85im se je dovolila vsota 809 gld. Najmanjša jednokratna podpora je bila 5 gld., največja 25 gld. Podpiranih je bilo 18 (prejšnje leto 12) slovenskih vseučiliščnikov: 8 pravnikov, 8 medicincev in 2 modroslovca. Po deželah jih je bilo 12 s Štajerskega, 5 s Kranjskega in jeden je bil s Primorskega. Koroškega Slovence, ki bi bil prosil podpore, to leto ni bilo, in sploh ni bil nobeden vpisan na vseučilišči. — Na čelu prekoristnemu društvu je g. prof. dr. Gregorij Krek, njega namestnik je g. prof. dr. H. J. Bidermann, tajnik g. Bogomil Krek; odborniki so gg.: Vinko Stergar, Hinko Šuklje, Emanuel Dereani, Fr. Eller, Anton Kunst.

IX. izkaz darov za Prešernov spomenik. ¹⁾		Prenesek	gld.
Márica Nadlišek, učiteljica v Trstu		„	10'—
Fr. Praprotnik, nadučitelj v Mozirji		„	1'—
Slovenski gimnazijci in obrtni učenci v Gradci dné 23. vélikega travna			
1891. leta		„	5'50
Fr. Žmavec, c. kr. avskultant v Gradci		„	1'—
Anton Mirnik, c. kr. poštni praktikant v Gradci		„	1'—
Božidar Kurboš, vojak v Gradci		„	1'—
Slovenski gimnazijci in obrtni učenci v Gradci dné 12. grudna		„	4 60
Skupaj			gld. 719'39

Ilirska dôba v arheologiji. Še sedaj ni izginila iz šolskih knjig napačna trditve, da so v raznih prazgodovinskih dôbah tudi razna ljudstva bivala po srednji Evropi, n. pr., da so bili prebivalci mostišč fínske národnosti, izdelovalci brona pa Kelti. In vender ni nič naravnjéjšega, nego da je jedno in isto ljudstvo prebilo vse razne kulturne dôbe ter izpreminjalo svoje orožje, šege in stauovanja nekoliko zaradi napredujoče omike, nekoliko po zunanjem vplivu z Grškega in iz Italije. Najveljavnejši sedanji arheologi so tega mnenja, da se prebivalstvo srednje Evrope po zadnji ledeni dôbi ni nič izpremenilo, nego da se je izpreminjala le njegova kultura.

Samó ker se bojé Slovanov, trudili so se nemški učenjaki dokazati, da so neposredno pred Rimljani stanovali Kelti po južni Nemčiji in Avstriji ter so radi imenovali broneno dôbo tudi „keltsko“. Zgodovina pa ničesar ne vé o Keltih (odnosno Galcih) po naših krajih pred letom 400. pr. Kr., nego vé samó to, da so v starodavnih časih stanovali Ilirci na obeh stranéh Jadranskega morja in tudi na njega severni stráni. Zató je najprej hrvaški arheolog Šime Ljubić, ravnatelj arheološkega muzeja v Zagrebu, imenoval broneno dôbo „ilirsko“, in temu so pritrdili tudi italijanski arheologi, ki so našli v severo-italijanskih nekropolah (n. pr. v Villanovi pri Bologni, ali pa v Certosi pri sedanjem bolonjskem pokopališči) popoluoma jednake starinske predmete, kakeršni se nahajajo na severni in vzhodni stráni Jadranskega morja.

Izrazu „ilirska dôba“ se tudi ne upirajo več novejši nemški arheologi, kakor je videti iz M. Hörnesovega sestavka »Geographisch-urgeschichtliche Parallelen« (Mitthei-

¹⁾ Glej »Ljublj. Zvon« 1891., str. 702.